

04 / 2025

N° 42

RAJNY
KULTURY

kwiecień

ISSN 2720-2259

Siła słowa
i obrazu

Aneta Mlaś

TYCHY ✓ DOBRE MIEJSCE

weź mnie ze sobą!

BEZPŁATNY tyiski miesięcznik kulturalny

Słowem wstępu

Wiosna zastała nas w szampańskich nastrojach. Nagroda dla „Ram Kultury” w prestiżowym konkursie w kategorii Najlepsza gazeta miejska/biuletyn to była wspaniała wiadomość. Euforia nas nie opuszcza i tym bardziej czujemy się zobowiązani, by każdy numer, który oddajemy w ręce naszych Czytelników, prezentował jakoś z najwyższej półki.

Taką jakość z pewnością oferują Wam artyści, których działania co miesiąc zapowiadamy. Tym razem nie jest inaczej. Uczta czeka przede wszystkim miłośników muzyki; orkiestra AUKSO w koncercie z zespołem Kroke przeniesie słuchaczy do bogatego świata kultury żydowskiej (patrz strona 8). Na cykl koncertów *Cztery pory roku* w Tychach zapraszają utalentowani artyści młodego pokolenia działający w Stowarzyszeniu Afidare Musicae (str. 6). Co ciekawe, cykl jest realizowany w ramach Budżetu Obywatelskiego, więc wstęp dla mieszkańców jest bezpłatny. W kwietniu czeka nas też inauguracja VII Metropolitalnego Festiwalu Chóralnego, którą będzie koncert *Musica pro pace* w kościele bł. Karoliny Kózkówny w Tychach. O tym koncercie przejmująco pisze na stronie 9 Łukasz Folda. Lektura tego tekstu przypomina nam, że żyjemy w świecie, w którym zdarzają się nie tylko miłe rzeczy – jak nagrody czy budząca się wiosna. Dzięki się też rzeczy straszne. Za granicą, za kilkoma granicami, a czasem w przestrzeni wirtualnej, która coraz bardziej wypełnia nasze życie. A może nawet je zagarnia? „Jednym ze sposobów, by doświadczyć pokoju, jest sztuka”, pociesza Łukasz Folda.

Innym sposobem, by go doświadczyć, niech będą nadchodzące Święta Wielkanocne. Niezależnie od tego, jakiego jesteście wyznania, i czy w ogóle praktykujecie jakąś religię, spróbujcie w tym symbolicznym wymiarze świąt – w rodzinnych spotkaniach przy wspólnym stole – odnaleźć jak najwięcej radości i sensu. Bo przecież – jak mówił bohater pamiętnego filmu – sens życia to nic bardzo skomplikowanego.

Pewną receptę na zło świata ma także Aneta Mlaś, bohaterka wywiadu, który publikujemy na stronach 4–5, przekonuje, że dobre słowo ma moc. Zwłaszcza gdy towarzyszy mu obraz. Zapraszamy do lektury.

Sylvia Witman

Wydawca: Miejskie Centrum Kultury w Tychach, ul. Bohaterów Warszawy 26, 43-100 Tychy, tel. 32 438 20 61, e-mail: redakcja@mck.tychy.pl **Redaktor naczelna:** Sylvia Witman, e-mail: ramykultury@kultura.tychy.pl **Zespół:** Daria Gawrońska, Agnieszka Lakner, Małgorzata Król, Justyna Stolfik-Binda **Korekta:** Agnieszka Tabor **Layout:** Aleksandra Krupa i Bartek Witański Blank Studio, Marcin Kasperek KlarStudio **Skład i łamanie:** Marcin Kasperek KlarStudio **Druk:** Drukarnia AAPrint, Mikołów **Nakład:** 3000 egz. **Foto na okładce:** Włodzimierz Chrzanowski

Synteza Joanny Rupik

POLECAMY

W kwietniu rozpoczyna się kolejna warta uwagi wystawa w Oknie na Kulturę, w Gemini Park Tychy. Tym razem swoją twórczość zaprezentuje Joanna Rupik, graficzka, edukatorka, związana z Galerią OBOK.

Joanna Rupik ukończyła Liceum Sztuk Plastycznych im. J. Fałata w Bielsku-Białej na kierunku wystawiennictwo w 1998 roku. W 2003 roku ukończyła studia w katowickiej Akademii Sztuk Pięknych na Wydziale Grafiki. Jej dyplom stanowił cykl prac graficznych pod wspólnym tytułem *Maska*, wykonanych w technice drzeworytu oraz druku cyfrowego. Drzeworyty powstały w pracowni grafiki warsztatowej wypukłodruku pod kierunkiem prof. Stanisława Kluski, natomiast druki cyfrowe w pracowni technik nietradycyjnych pod kierunkiem prof. Adama Romaniuka. Dyplom Joanny Rupik został nagrodzony medalem ASP Katowice.

W latach 2004–2006 pracowała na stanowisku kuratorki Galerii Zamkowej w Muzeum Historycznym w Bielsku-Białej. W latach 2017–2019 była kuratorką Miejskiej Galerii Sztuki OBOK w Tychach. Obecnie pracuje jako specjalistka do spraw programowania edukacji plastycznej w Teatrze Małym w Tychach oraz współpracuje przy prowadzeniu Miejskiej Galerii Sztuki OBOK w Tychach. Prowadzi zajęcia plastyczne dla dzieci i młodzieży oraz zajęcia z zakresu sztuk wizualnych na Uniwersytecie Trzeciego Wieku w Tychach.

„Moja artystyczna droga zaczęła się już w dzieciństwie, a możliwość dorastania w artystycznym środowisku miała ogromny wpływ na to, kim dziś jestem. Moje życie w znacznej części toczyło się wśród ludzi związanych ze sztuką” – wspomina Joanna Rupik, której ojciec, Michał Kliś, jest artystą i profesorem katowickiej ASP.

Poznała różnorodne techniki graficzne: wklęsłodruk, litografię, wypukłodruk. Jej fascynacja sztuką abstrakcyjną, inspirowana takimi postaciami jak Picasso i Gauguin, doprowadziła do wypracowania własnego stylu. „Jestem zwolenniczką syntezy formy, a więc wszelakich uproszczeń, agresywnych cięć. Mam rozmach i ekspresję, więc nie po drodze mi z realistycznym spojrzeniem na świat” – mówi artystka.

Joanna Rupik spełnia się głównie w dużych formatach, które pozwalają na pełny rozmach. W miarę upływu lat zaczęła eksperymentować z mniejszymi rozmiarami, co również przyniosło jej radość tworzenia.

Sylvia Witman

Wystawę *Synteza* będzie można oglądać do 24 kwietnia.

Foto: Andrzej Goiński

Grand Prix dla „Ram Kultury”

NASZ SUKCES

12 marca do naszego zespołu redakcyjnego dotarła wspaniała wiadomość. „Ramy Kultury” – które od blisko czterech lat dla Państwa redagujemy – otrzymały nagrodę Grand Prix w prestiżowym konkursie Kryształ PR. Nasz miesięcznik pokonał naprawdę ząną konkurencję i zdobył tytuł „Najlepszej gazety miejskiej”.

Rozstrzygnięcie konkursu odbyło się podczas XIX Konferencji PR w Samorządzie i Administracji Państwowej w Toruniu, której organizatorem jest Grupa PRC Holding, a współorganizatorem Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Trofeum z rąk szacownego jury odebrała dyrektor Miejskiego Centrum Kultury w Tychach Małgorzata Król.

To dla nas bardzo duża radość i ogromna satysfakcja. Naszą pracę oceniali tacy eksperci, jak prof. dr hab. Sławomir Smyczek z Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach czy ekspert w dziedzinie PR Sebastian Chacholek. Ten ostatni jako elementy wyróżniające naszą gazetę wymienił: absolutnie unikatowe treści, stanowiące swoiste archiwum kulturalne miasta; interesujący i spójny z innymi kanałami informacyjnymi layout; intrygujący sposób, w jaki gazeta powstaje (o tym więcej za chwilę).

Uznanie ekspertów sprawiło nam oczywiście wielką przyjemność, ale prawdziwą radością był ogrom ciepłych słów i gratulacji, jakie spłynęły do nas od naszych Czytelników poprzez media społecznościowe. Dziękujemy!

To doskonała okazja, by przypomnieć trochę faktów związanych z naszym miesięcznikiem.

Pierwszy numer „Ram Kultury” ukazał się we wrześniu 2021 roku. Założenie było takie, by we współpracy ze wszystkimi instytucjami kultury w Tychach przygotowywać atrakcyjny wizualnie, spójny informator o wydarzeniach w mieście. Do pomysłu odniosły się entuzjastycznie wszystkie miejskie jednostki: Miejskie Centrum Kultury, Muzeum Miejskie, Teatr Mały i podlegająca mu Miejska Galeria Sztuki OBOK, Miejska Biblioteka Publiczna i Orkiestra Kameralna Miasta Tychy AUKSO. Jednak zadanie powołania nowego periodyku do życia i nadania mu konkretnego kształtu spoczęło na barkach dyrektorek dwóch instytucji: Małgorzaty Król (dyrektorka MCK) i Aleksandry Matuszczyk (dyrektorka Muzeum Miejskiego). To one wypracowały koncepcję oraz skompletowały zespół redakcyjny. Władze miasta Tychy, od których w dużej mierze zależy budżet wymienionych powyżej instytucji, dały projektowi zielone światło. Wydawcą gazety zostało Miejskie Centrum Kultury w Tychach.

W ciągu tych blisko czterech lat dokonaliśmy kilku niewielkich zmian: lekko zmodyfikowaliśmy layout, zmieniliśmy format na bardziej poręczny, zwiększyliśmy powierzchnię na teksty, by wzbogacić gazetę – początkowo koncentrującą się na zapowiedziach wydarzeń – o wywiady, recenzje i relacje. Dziś „Ramy Kultury” to kluczowe źródło informacji o wydarzeniach artystycznych w Tychach (i nie tylko). I chociaż to gazeta miejska, nie ograniczamy się do oferty jednostek miejskich. Współpracujemy z podmiotami prywatnymi i organizacjami pozarządowymi, które współtworzą ofertę kulturalną dla mieszkańców miasta.

Jako redaktor naczelna najlepszej gazety miejskiej w Polsce (w końcu mamy to teraz na papierze), mogę dziś tylko powiedzieć, jak bardzo się cieszę, że mogę być częścią tego projektu. Dziękuję Małgosi Król i Oli Matuszczyk za to, że cztery lata temu obdarzyły mnie zaufaniem i zaprosiły do współpracy. Dziękuję niezastąpionej Darii Gawrońskiej za perfekcyjną organizację, Marcinowi Kasperkowi i Agnieszce Tabor za profesjonalizm i pracę zespołową. Dziękuję wszystkim Autorkom i Autorom, zarówno tym stale publikującym na naszych łamach, jak i tym, którzy pojawiają się u nas okazjonalnie, za świetne i fachowe teksty. Jesteśmy zespołem, który w pełnym składzie nigdy nie spotkał się w tzw. realu (działamy online), ale dzięki profesjonalnemu podejściu wszystko działa jak dobrze nawiolony mechanizm i jesteśmy w stanie co miesiąc przekazać do Państwa rąk kawałek „porządnie podanej kultury” – jak wyraził się Sebastian Chacholek.

Na koniec trzeba podkreślić, że nagroda dla „Ram Kultury” nie była jedynym sukcesem Tychów w konkursie Kryształ PR – film promocyjny *Tychy od A do Z* został wyróżniony w kategorii Najlepszy film promocyjny.

Sylvia Witman

MIĘSKIE CENTRUM KULTURY W TYCHACH
ul. Bohaterów Warszawy 26
43-100 Tychy
32 438 20 61
kultura.tychy.pl

AUKSO — ORKIESTRA KAMERALNA MIASTA TYCHY
al. marsz. J. Piłsudskiego 16
43-100 Tychy
32 479 19 50
aukso.pl

MUZEUM MIĘSKIE W TYCHACH
pl. Wolności 1
43-100 Tychy
32 327 18 20
muzeum.tychy.pl

TEATR MAŁY W TYCHACH
ul. ks. kard. A. Hłonda 1
43-100 Tychy
32 227 20 67
teatrmaly.tychy.pl

MIĘSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA W TYCHACH
al. marsz. J. Piłsudskiego 16
43-100 Tychy
32 227 04 54
mbp.tychy.pl

Sztuka jako medium dla samorozwoju

ROZMOWA Z ANETĄ MŁAŚ

Projekt mozaiki SŁOWOmocne, zrealizowany w ramach Tyskiego Banku Kultury, połączył elementy artystyczne z terapeutycznymi. Dziś, po dwóch latach od uzyskania dofinansowania i po roku od wystawy prezentującej gotowe prace, ich autorka Aneta Młaś opowiada o tym, jak projekt zaczął żyć własnym życiem i co z niego wynikało.

Twoje Mozaiki SŁOWOmocne w zeszłym roku można było oglądać w Oknie na Kulturę w Gemini Park Tychy. Gdzie są teraz?

Większość znalazła już swoje stałe miejsce. Pierwsza trafiła do Młodzieżowego Domu Kultury nr 1, gdy zakończył się tam remont i można było otworzyć te wnętrza na nowo. Druga znalazła miejsce w Klubie Wilkowyje MCK. Pozostałe trzy trafią do: Miejskiej Biblioteki Publicznej, czyli jej siedziby głównej w Mediatece, Młodzieżowego Domu Kultury nr 2 i Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.

Te mozaiki mają nie tylko wartość wizualną i dekoracyjną, niosą też pewne przesłanie.

Tak. Gdy rodził się ten pomysł, od początku wiedziałam, że musi być w tym też drugie dno, nie tylko wymiar artystyczny. Przez ostatnie dziesięć lat pracowałam w Dziale Społeczno-Kulturalnym TSM Oskard. Prowadziłam zajęcia z dziećmi i młodzieżą, także z dorosłymi. Więc przyglądałam się, jak dzieci się zachowują, czego potrzebują, jaki mają stosunek do siebie nawzajem i do siebie samych. Uznałam, że muszę jakoś się do tego odnieść. Tak powstało pięć haseł afirmacyjnych, które następnie zostały opracowane w formie mozaik: „Jestem OK”, „Akceptuję”, „Szanuję”, „Doceniam”, „Lubię”. Słowa-klucze, z których można budować zdania i wypowiedzi.

Dlaczego wybrałaś mozaikę jako formę?

Mam słabość do mozaiki. Nie pracowałam wcześniej z ceramiką, ale forma ta nie była mi obca. Wiele osób zwracało uwagę, że moje rysunki to właściwie gotowe projekty, na podstawie których można by stworzyć wielkoformatowe mozaiki. Jest to też trochę ukłon w stronę tyskich mozaik; m.in. na siedzibie Oskardu jest piękna mozaika, którą mijiałam w drodze do pracy i która zawsze mi się podobała. Wybrałam więc mozaikę, chociaż nie zdawałam sobie sprawy z tego, jaki ogrom pracy mnie czeka. Chylę czoła przed twórcami ceramiki.

Jako debiutantka w temacie mozaik, jak wybrnęłaś z technicznych trudności w pracy z nowym materiałem?

Moich mozaik nie stworzyłam stricte z ceramiki, tylko z gliny samoutwardzalnej, która nie wymaga wypalania, więc jest przynajmniej o tyle łatwiej. Ale i tak miałam w domu istny poligon. Wałkowanie, wycinanie

wszystkich elementów, potem ich suszenie pod obciążeniem, żeby się nie odkształcały. Następnie szlifowanie każdego elementu, dwukrotne malowanie – naprawdę ogrom pracy. Chociaż do mozołu jestem przyzwyczajona, bo moje duże rysunki (pięćdziesiąt na siedemdziesiąt centymetrów) też wymagają „dłubania”. Lubię to, gdy wchodzę w rytm pewnych ruchów. Dla mnie taka praca raczej uczy cierpliwości, niż jej wymaga. Poza tym przy tworzeniu mozaik mogłam liczyć na fachowe rady Gabrieli Kielczewskiej-Słowikowskiej, co bardzo się przydało i za co jestem wdzięczna.

Ale na ich wykonaniu i zaprezentowaniu w Oknie na Kulturę się nie skończyło.

Tak, projekt zaowocował kolejnymi działaniami. W październiku zeszłego roku Miasto Tychy wspólnie z Gemini Park organizowało Tydzień Zdrowia Psychicznego. Moja wiodąca dla całego cyklu mozaika *Jestem OK* została wykorzystana jako hasło przewodnie tego wydarzenia. Także oprawa graficzna projektu była zaczerpnięta z moich prac. To była wielka satysfakcja. Podczas Tygodnia Zdrowia Psychicznego prowadziłam też warsztaty z dziećmi. Na bazie moich projektów mozaik dzieci mogły kolorować i realizować własne koncepcje wizualne, a potem rozmawiać o tym, jak należy o sobie myśleć i mówić. I to zadziałało. Dzieciaki potowierzyły się, zaczęły opowiadać o sobie, o szkole, o tym, co im się przytrafia. Przyznam, że kusi mnie, żeby ten projekt kontynuować.

A czy afirmARTY, które robisz, nie są w pewnym sensie jego kontynuacją? Chociaż to już nie mozaiki?

W pewnym sensie są. Mozaiki SŁOWOmocne były skierowane przede wszystkim do dzieci i młodzieży. Potem postanowiłam, że czas na coś dla dorosłych kobiet. Prowadzę teraz autorskie warsztaty – w najbliższym czasie w Klubie Wilkowyje MCK, a w kwietniu także w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej. Każda z uczestniczek dostaje arkusz papieru akwarelowego o wymiarach dwadzieścia na dwadzieścia centymetrów, pośrodku którego narysowane jest koło. Rozmawiamy o tym, co to są afirmacje, uczestniczki wybierają dla siebie wzmacniające zdanie czy sentencję, a następnie wokół tego zdania wpisanego w koło tworzą kompozycje plastyczne, nawiązujące do mozaik. Trzygodzinna praca nad ich realizacją nie tylko budzi kreatywnego twórcę, który drzemie w każdym z nas, ale też daje nam chwilę namysłu, wyciszenia od zgiełku dnia codziennego, by przy relaksujących dźwiękach muzyki skupić się na stworzeniu swojej indywidualnej afirmacji, ubranej w artystyczny obraz, który będzie nam towarzyszył każdego dnia, stanowiąc cudowną ozdobę na ścianę. Oczywiście prace oprawione w ramki uczestniczki zabierają potem ze sobą do domu.

Czujesz się w tej roli bardziej artystką czy terapeutką?

Artystką zdecydowanie, ale po części też edukatorką. Ja sama w życiu trochę przesłam i korzystałam z pomocy psychologa. Ostatnio bardzo mocno zainteresowałam się rozwojem osobistym i odbyłam kilka szkoleń z tego zakresu. Widzę, jaką moc ma higiena myśli. Wszystko zaczyna się od myśli. Jeżeli sobie w głowie nie poukładamy, jeśli nie zaczniemy budować dobrego nastawienia do samego siebie, to potem zbyt dużo negatywnych rzeczy się do nas „przykleja”. Wydaje mi się, że sztuka jest bardzo dobrym medium dla działań edukacyjno-rozwojowych. Moje warsztaty traktuję jako rodzaj arteterapii. To się spodobało, zainteresowanie jest duże i mam wiele sygnałów, by kontynuować tę działalność. Być może sięgnę po kolejne instrumenty, takie jak Tyski Bank Kultury czy Tyskie Inicjatywy Kulturalne.

Właśnie trwa nabór wniosków do kolejnej edycji Tyskiego Banku Kultury.

Być może z niego skorzystam. Ale jest też Budżet Obywatelski, w Tychach naprawdę wachlarz możliwości jest bardzo szeroki. Na pewno będę po nie sięgać w przyszłości. Od dziesięciu lat prowadzę Klub Twórców Sztuki

Foto: Włodzimierz Chrzanowski

Paleta działający przy TSM Oskard, być może razem zrobimy jakiś projekt; warsztaty, plener... pomysłów w głowie jest mnóstwo. Mozaiki wciąż za mną chodzą.

Mieszkasz w Tychach od dwudziestu lat i mniej więcej tyle samo czasu jesteś aktywną zawodowo artystką. Czyli znalazłaś tu dobry grunt do działania.

Tak, przeprowadziłam się z Katowic do Tychów dwadzieścia lat temu i mniej więcej wtedy zaczęłam zajmować się sztuką na poważnie. Bo oczywiście rysowałam, odkąd pamiętam. Pierwszą wystawę indywidualną miałam w SDK Tęcza. To było pierwsze moje wyjście z twórczością z szuflady. Jestem samoukiem, nie skończyłam szkół artystycznych, z wykształcenia jestem geografem. Ale już po praktykach zawodowych wiedziałam, że to nie dla mnie. Tworzyłam dużo i konsekwentnie. Moja wystawa w Tęczy zaowocowała m.in. tym, że rozpoczęłam pracę w Oskardzie, początkowo jako instruktor, a potem jako specjalista ds. społeczno-kulturalnych. Zaczęłam współorganizować wystawy, prowadzić zajęcia i tak moje życie zawodowe stopniowo łączyło się z moją pasją. I chociaż miałam mnóstwo innych nieartystycznych obowiązków, to konsekwentnie zbliżałam się do celu. Teraz zamykam jedne drzwi, aby mogły otworzyć się inne. Na horyzoncie rysują się nowe projekty i chciałabym już całkowicie poświęcić się pracy twórczej. Na początku roku za namową Wojtki Łuki [kuratora Miejskiej Galerii Sztuki OBOK, red.] złożyłam wniosek o przyjęcie do Związku Polskich Artystów Plastyków. Komisja zbiera się raz na cztery lata. To wielkie przeżycie stanąć przed profesorami i obronić własną twórczość. Ale udało się, wraz z Bartoszem Hadrysiem pomyślnie przeszliśmy procedury i z niecierpliwością czekamy na wręczenie legitymacji członkowskich ZPAP. Mam nadzieję, że teraz otworzy się wiele drzwi, które do tej pory pozostawały zamknięte dla nas jako twórców nieprofesjonalnych.

Twoja twórczość to przede wszystkim rysunek, ostatnio mozaika i co jeszcze?

Zaczynałam od rysunku cienkopisem, tuszem, długopisem żelowym. Teraz używam cienkopisów kreślarskich. Moja mama była kreślarką technicznym, więc od małego miałam kontakt z narzędziami. Zawsze lubiłam pracę z tuszem i rapidografem za jej czystość. Natomiast malarstwo to inna bajka. To było dla mnie wyzwanie, bo tu się trzeba trochę upaprać. Ale miałam też próby malarskie i to całkiem, chyba, udane. Uczestniczyłam w plenerach organizowanych co roku przez MCK i zdobywałam tam nagrody. Członkowie komisji w ZPAP także sugerowali mi, że powinnam rozwijać się w kierunku malarstwa. I faktycznie, teraz staram się to zrównoważyć. W moich rysunkach mam takie charakterystyczne ptaszory, które chciałabym przenieść na malarstwo. Już mam w myślach cykl wielkoformatowych obrazów, na których te ptaki się na pewno pojawią.

Czekam zatem na wystawę. Może tym razem w Galerii OBOK?

Kto wie. Mam nadzieję, że tak się kiedyś stanie.

rozmawiała Sylwia Witman

Aneta Młaś – pseudonim artystyczny Touanda – rysownicza, malarka, certyfikowana specjalistka ds. kultury i promocji. Laureatka kilku nagród i wyróżnień z dziedziny sztuki i poezji. Jest opiekunem artystycznym Klubu Twórców Sztuki Paleta w Tychach. Wyróżniona w 2020 roku przez Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu za działalność artystyczną i upowszechnianie kultury. Od 2021 roku jest oficjalnym ambasadorem polskiej marki piśmienniczej Rystor, z którą tworzy ciekawe projekty opakowań i produktów. Prowadzi warsztaty plastyczne dla młodzieży i dorosłych, współorganizuje wystawy i wydarzenia kulturalne w Tychach.

Foto: Piotr Podsiady

Dialog muzyki z naturą

POLECAMY

Tychy po raz kolejny stają się miejscem wyjątkowego przedsięwzięcia muzycznego. Zainaugurowany 2 lutego cykl koncertów Cztery pory roku w Tychach, odbywający się w kościele pw. Miłosierdzia Bożego, to nowa inicjatywa wzbogacająca życie kulturalne miasta.

Miłośnicy muzyki ponownie mogą cieszyć się niezwykłymi wydarzeniami w Tychach. Zainicjowany przez Radę Osiedla A cykl koncertów *Cztery pory roku w Tychach* staje się okazją do obcowania z muzyką w jej różnych odsłonach, a muzyka, podobnie jak natura, zmienia swoje barwy i nastroje. Inspirowany zmieniającymi się porami roku repertuar każdego z czterech koncertów obejmuje pełen wachlarz gatunków i stylów od muzyki dawnej po współczesną. Umożliwia słuchaczom odkrywanie popularnych, jak i nieznanymi kompozycji. Wśród nich nie brakuje dzieł wybitnych kompozytorów, takich jak Johann Sebastian Bach, Wolfgang Amadeusz Mozart, czy Fryderyk Chopin, ale także utworów rzadko wykonywanych. Cykl koncertów jest dowodem na to, że muzyka jest dla wszystkich i jest otwarta. Kryje się w niej uniwersalny język, który przekracza granice kulturowe i społeczne, a jej dostępność nie tylko przelaminuje bariery, ale także oddziałuje na człowieka na wielu płaszczyznach.

Wykonawcami koncertów są utalentowani artyści młodego pokolenia z kraju i zza granicy działający w Stowarzyszeniu Afidare Musicæ (z łac. zaufać muzyce), którzy udowadniają, że tradycja i nowoczesność

mogą współistnieć w harmonii. Afidare Musicæ to organizacja powstała w 2022 roku z potrzeby stworzenia przestrzeni, w której młodzi muzycy mogą rozwijać talenty i umiejętności oraz wymieniać się doświadczeniami. Stowarzyszenie kultywuje polskie tradycje muzyczne, skupiając się na współtworzeniu warunków rozwoju życia muzycznego w naszym kraju. Mimo stosunkowo krótkiego okresu działalności może pochwalić się współpracą z renomowanymi artystami światowej sławy, m.in.: Martinem Garcíą Garcíą (Hiszpania) – laureatem XVIII Międzynarodowego Konkursu Pianistycznego im. Fryderyka Chopina w Warszawie, Tamańką Tanaką (Japonia), czy Dominikiem Marszałkiem (Polska). Poprzez swoją działalność stowarzyszenie stara się rozbudzać zamiłowanie do muzyki oraz kształtować wrażliwość i świadomość w różnych środowiskach, inspirować kolejne pokolenia muzyków i melomanów.

Pierwszy koncert z cyklu odbył się na zakończenie okresu kolędowania. Na początku licznie zgromadzona publiczność miała okazję wysłuchać *Koncertu na trąbkę Es-dur* czeskiego kompozytora Jana Křtitela Jiříego Nerudy w interpretacji Bartosza Jałowickiego, który doskonale uchwycił zarówno techniczne wyzwania tego utworu, jak i jego subtelne, ekspresyjne niuanse. W wykonaniu zespołu wokalnego VeraVoce (dyr. Magdalena Przemek) oraz Orkiestry Symfonicznej Afidare Musicæ pod batutą Pawła Lelka zabrzmiały nowe opracowania klasycznych kolęd, będące muzycznymi portretami znanych kompozytorów. Każde z nich wprowadzało słuchaczy w świat twórców minionych epok i nawiązywało do ich unikalnego stylu, uwydatniając duchową głębię oraz przekaz tradycyjnych pieśni bożonarodzeniowych. Jakim repertuarem muzycy zaskoczą nas podczas następnych koncertów? O tym Państwo muszą przekonać się sami.

Cykl koncertów *Cztery pory roku w Tychach* jest projektem realizowanym dzięki finansowaniu z Budżetu Obywatelskiego Miasta Tychy 2025, który zyskał szerokie poparcie lokalnej społeczności i stanowi dowód na realny wpływ oraz aktywne zaangażowanie mieszkańców w kształtowanie życia kulturalnego miasta. Najbliższy koncert już 6 kwietnia, kolejne 7 września oraz 16 listopada.

Paweł Lelek

Foto: Anna Białoń

Baśń na scenie

PO PREMIERZE

28 marca 2025 roku w Teatrze Małym w Tychach odbyła się premiera spektaklu *Królowna Śnieżka i siedmiu krasnoludków* w reżyserii Anny Białoń.

To kolejne dzieło reżyserki, która po sukcesie *Dzieci z Bullerbyn* ponownie sięgnęła po klasykę literatury dziecięcej, tym razem prezentuje jedną z najbardziej znanych baśni braci Grimm. Premierowy pokaz odbył się w ramach obchodów Międzynarodowego Dnia Teatru.

Scenariusz Jana Polaka jest adaptacją baśni braci Grimm, ale spektakl nie ogranicza się tylko do tradycyjnej wersji. W przedstawieniu znalazły się także współczesne akcenty, które wzbogaciły opowieść, nadając jej świeżości. Wprowadzenie tych elementów było możliwe dzięki pomocy młodych aktorów, którzy wcieliili się w główne role. Młodzi artyści zostali wyłonieni w drodze castingu i uczestniczyli w intensywnych warsztatach teatralnych pod okiem reżyserki.

Teatr Mały od lat kładzie duży nacisk na łączenie pokoleń, co ponownie znalazło odzwierciedlenie w tej produkcji. Zgrany zespół aktorski, składający się zarówno z młodych talentów, jak i doświadczonych artystów, tworzy pełne emocji i pasji przedstawienie. Połączenie młodzieńczej energii z bogatym doświadczeniem zawodowych aktorów wprowadza doskonały balans, dzięki któremu spektakl staje się interesujący zarówno dla dzieci, jak i dorosłych widzów. *Królowna Śnieżka* to doskonały spektakl zapraszający do wspólnego przeżywania teatralnych emocji.

Jednym z najmocniejszych atutów przedstawienia jest scenografia autorstwa Igi Słupskiej. Przestrzeń sceniczna zamieniła się w prawdziwą baśniową krainę, w której każdy element został starannie zaplanowany, by oddać atmosferę tajemnicy i magii. Centralnym punktem dekoracji

jest monumentalny zamek, przywołujący na myśl gotyckie budowle, lecz z lekkim, pastelowym akcentem, który nadaje mu bajkowego charakteru. Wokół niego rozsiane są wielkie kolorowe grzyby, tworzące niemal oniryczny krajobraz. Każdy detal w scenografii jest starannie dobrany, aby podkreślić fantastyczną atmosferę przedstawienia, a jednocześnie pozostawić przestrzeń dla wyobraźni widza.

Z kolei kostiumy, również autorstwa Igi Słupskiej, doskonale oddają charakter poszczególnych postaci. Każdy bohater – od Królowny Śnieżki po Złą Królową, czy energiczne krasnoludki – ma strój podkreślający jego osobowość i baśniowy wymiar. Barwne tkaniny i zabawne dodatki sprawiają, że bohaterowie ożywają na scenie w pełnej krasie. Szczególną uwagę przyciągają kostiumy krasnoludków, pełne humoru i energii, ale także suknia Królowny Śnieżki, której delikatność i lekkość kontrastują z majestatycznym strojem Złej Królowej.

Muzyka Joanny Piwowar-Antosiewicz, napisana specjalnie na potrzeby tego spektaklu, wprowadza widzów w świat baśni za pomocą melodyjnych piosenek i delikatnych instrumentalnych motywów. Ruch sceniczny, opracowany przez Monikę Szydłowiecką, dodaje przedstawieniu dynamiki, a światło, za które odpowiada Leszek Szymański, dodatkowo podkreśla atmosferę poszczególnych scen – od mrocznych i tajemniczych momentów związanych z postacią Złej Królowej, po pełne ciepła i radości sceny krasnoludków.

Jest to spektakl, który zainteresuje zarówno najmłodszych widzów, jak i dorosłych. Dzięki znakomitej obsadzie, dopracowanej reżyserii i urzekającej oprawie wizualnej, przedstawienie to przenosi widzów do magicznego świata, w którym dobro zawsze zwycięża, a baśnie nabierają nowego, teatralnego blasku.

Po premierze przedstawienia na stałe goszczącego w repertuarze Teatru Małego, wszyscy, którzy nie mogli uczestniczyć w tym wyjątkowym wydarzeniu, mają jeszcze szansę na spotkania z baśniowym światem. Teatr Mały zachęca do śledzenia swojej strony internetowej, gdzie regularnie pojawią się informacje o nowych terminach przedstawień.

Warto dołączyć do tej teatralnej przygody i wspólnie odkrywać świat, w którym magia, dobro i przyjaźń są na wyciągnięcie ręki!

Monika Wiczorek
Teatr Mały w Tychach

Foto: archiwum zespołu Kroke

Kroke znaczy Kraków

TERAZ gRAMY

W jidysz – języku Żydów aszkenazyjskich, który wyróżnia ten odłam społeczności żydowskiej zamieszkującej środkową, wschodnią i częściowo zachodnią Europę od Żydów sefardyjskich, pierwotnie zamieszkujących Półwysep Iberyjski i posługujących się ladi-no – słowo kroke oznacza po prostu Kraków.

Na krakowskim Kazimierzu (w języku jidysz zwanym kuzmir) Żydzi pojawili się już w połowie XIV wieku. Tworzyli tu autonomijną enklawę, w której rządzą sami, podlegając wyłącznie królowi. Dziś Kazimierz jest jedną z najbardziej rozpoznawalnych dzielnic Krakowa – to właśnie tu od 1988 roku odbywa się Festiwal Kultury Żydowskiej, jeden z najstarszych i największych festiwali tego typu na świecie, z najbardziej rozpoznawalnym na mapie kulturalnej miasta wydarzeniem, jakim jest *Szalom na Szerokiej* – ponad siedmiogodzinny koncert muzyki żydowskiej, prezentowanej przez międzynarodowych wykonawców. Kazimierz, odwiedzany co roku przez pielgrzymki Żydów i sympatyków kultury żydowskiej, to także tętniąca życiem artystycznym dzielnicą, przyciągająca szczególnie tych, którzy pragną zaznać krakowskiej bohemy.

Z tej właśnie atmosfery wywodzi się założony w 1992 roku przez trzech przyjaciół i absolwentów Akademii Muzycznej w Krakowie zespół Kroke. Początkowo kojarzony jedynie z muzyką klezmerską naznaczoną wpływami bałkańskimi, przebył wiele dalekich od Krakowa podróży we

wszystkie strony świata. Podczas tych wędrówek muzycy rozwinęli własny styl, nieograniczony formą i czerpiący inspiracje tak ze współpracy z rodzimymi artystami: Anną Marią Jopek, Edytą Geppert, Tomaszem Stańko, Mają Sikorowską, jak i zagranicznymi: norweskim zespołem Tindra, hiszpańskim skrzypkiem Diego Galazem, mongolską wokalistką Urną Chahar Tugchi. Po drodze zdobyli uznanie nie tylko publiczności, ale i artystów przez wielkie A – Stevena Spielberga, który zaprosił ich do Jeruzolimy na występ podczas uroczystości Survivors Reunion, czy Petera Gabriela, dzięki któremu grupa zagrała w Wielkiej Brytanii na międzynarodowym Festiwalu WOMAD, prezentującym muzykę, sztukę i taniec przede wszystkim nurtu *world music*.

W 2022 roku zespół Kroke obchodził w Tychach jubileusz trzydziestolecia artystycznej podróży – od muzyki klezmerskiej przez bałkańską po jazz. W kwietniu trio, w niezmiennym składzie Tomasz Kukurba (altówka, flet, instrumenty perkusyjne, wokal), Jerzy Bawoł (akordeon) i Tomasz Lato (kontrabas), ponownie spotka się z Orkiestrą Kameralną Miasta Tychy AUKSO pod batutą Marka Mosia, by zaprezentować zupełnie nowy program. Tym razem muzycy zwrócą się w stronę muzyki filmowej i teatralnej, poruszać się będą konsekwentnie wokół tematyki żydowskiej. Podczas koncertu AUKSO MODERN: AUKSO x KROKE (12 kwietnia, godz. 19.00, Tychy Mediateka) zabrzmiały utwory z płyty *Rejwach* z muzyką do spektaklu o tym samym tytule – scenicznej interpretacji pełnej poruszających historii o relacjach, osobistych wyznań, a czasem i frywolnego dowcipu, opowiadanych przez Żydów i Polaków różnych pokoleń i tworzących wielogłosową narrację. Program uzupełni muzyka z filmu *Kabaret śmierci* w reżyserii Andrzeja Celińskiego, opowiadającego o losach artystów żydowskiego pochodzenia, którzy walczyli o przetrwanie w czasie hitlerowskich represji za pomocą jedynej dostępnej im broni: twórczości muzycznej, teatralnej i filmowej, broniących się żartem, przedstawieniami kabaretowymi, skeczami, spektaklami, czy piosenkami. W bogatym repertuarze tego wieczoru nie zabraknie oczywiście popularnych kompozycji zespołu w opracowaniu znakomitego polskiego pianisty jazzowego i aranżera Krzysztofa Herdzina. Tym razem zespół Kroke wraz z AUKSO wspólnie odbędą podróż do wnętrza kultury żydowskiej oraz intymnych światów bohaterów filmu oraz spektaklu.

Agnieszka Lakner

Foto: Magdalena Borucka

Musica pro pace

NIE PRZEGAP

Obyś żył w ciekawych czasach, mówi znane chińskie przysłowie, a de facto przekleństwo, sugerujące, że czas ciekawy jest czasem niespokojnym.

Doczekaliśmy „arcyciekawego” okresu: z jednej strony rosnąca dominacja totalitarnej Chińskiej Republiki Ludowej, z drugiej – brutalne czystki etniczne w Palestynie, z trzeciej – nieustająca agresja i wojna Rosji w Ukrainie, zupełnie nierozumiana przez prezydenta USA – traktującego zarządzenie państwem jak zarządzanie firmą – oraz wspierającego go miliardera, dla którego „empatia jest słabością współczesnej cywilizacji zachodniej”.

W trudnej dla ludzkości dekadzie potrzebujemy pokoju i duchowości. Jednym ze sposobów, by ich doświadczyć, jest sztuka.

„Mierzmy się naprawdę z trudną tematyką: *Musica pro pace*. Pokój rozumiany jest tutaj dwojako: jako pokój międzyludzki – społeczny, ale również, a może i przede wszystkim, jako pokój wewnętrzny, pokój serca. Wielu z nas za takim pokojem tęskni i go poszukuje. Dlatego przychodzimy z muzyką, która porusza, która ociepli nasze serca i wewnętrznie uspokoi – głęboko w to wierzymy” – mówi Michał Brożek, dyrygent Chóru Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach, współautor koncertu, który zaprezentuje muzykę w ramach programu *Musica pro pace*, koncertu inauguracyjnego VII Metropolitalny Festiwal Chóralny.

Na program koncertu składają się: *Septem verba Domini Jesu Christi in Cruce Paolo Orlandi*, *Gloria*, „*Missa pro pace*” Wojciecha Kilara w aranżacji

Janusza Wojtarowicza (Motion Trio), a także skomponowane przez artystów z Motion Trio: *Meditation* (Janusz Wojtarowicz) oraz *Sounds of War* (Janusz Wojtarowicz / Jacek Hołubowski), *Litania* (Marcin Gałażyn), *Tuba Mirum* (Paweł Baranek), *Stabat Mater* (Janusz Wojtarowicz).

„Motion Trio to wielcy artyści, dla których emocje są wyznacznikiem muzyki. To powoduje, że już same próby pozwalają zakosztować wyjątkowej atmosfery. Jest to niesłychanie ważne w pracy nad utworami, które mają być nośnikiem uczuć – wspomina okres przygotowań do koncertu dyrektor katowickiego chóru. – Kompozycje i aranżacje muzyków z Motion Trio, czy muzyka Paolo Orlandiego w swoim zamyśle i zapisie są bardzo przemyślane, doszło jednak do kilku drobnych zmian, które pomogły jeszcze lepiej osiągnąć zamierzony cel. Możliwość prowadzenia prób wraz z kompozytorem, wspólne rozmowy, uwagi, propozycje, pomysły wynikające z żywej obserwacji, a także z prowadzenia fraz muzycznych pomagają znacznie lepiej oddać ducha kompozycji”.

Początki muzyki chóralnej są nierozdzielnie związane z religią, czy to poprzez śpiew chóralny w Świątyni Jeruzolimskiej, psalmy wczesnego średniowiecza, chorał gregoriański, wielogłosowość, rozkwit muzyki chóralnej w renesansie, czy tradycję protestancką. Duchowy aspekt również będzie obecny w trakcie koncertu w Tychach.

„Tekst w utworach chóralnych jest źródłem kompozycji. To między innymi dzięki niemu możemy wnikać w ducha utworu. Takie myślenie o utworach sakralnych jest dla mnie niesłychanie ważne. Bez tej warstwy wewnętrznej nie możemy mówić o muzyce sakralnej. Mówiąc prościej, tę muzykę trzeba przeżyć. Jeśli warstwę tekstową i muzyczną przeżyje artysta, to z pewnością trafi we właściwe miejsce do słuchacza. Nie ma innej drogi” – konstatuje Michał Brożek w rozmowie z naszą redakcją.

Wraz z artystami z Motion Trio oraz Chórem Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach zapraszamy na duchowe spotkanie poszukujące pokoju międzyludzkiego oraz wewnętrznego w Kościele bł. Karoliny Kózkówny w Tychach (ul. ks. J. Tischnera 50, Tychy) 6 kwietnia o godzinie 18.00. Koncert będzie inauguracją VII Metropolitalnego Festiwalu Chóralnego, na temat którego więcej informacji znajdą Państwo na str. 13.

Łukasz Folda

KALENDARIUM KWIECIEŃ 2025

1 9.00

WYSTAWA

Michał Cygan Pierwszy dzień wiosny

malarstwo

Tichauer Art Gallery
ul. Browarowa 7

Tichauer Art Gallery

Bilety: kasa Tichauer Art Gallery
Wystawa potrwa do 4.05.2025

1 9.00

WYSTAWA

Okno na Kulturę
Joanna Rupik

Synteza

linoryt, drzeworyt

Gemini Park Tychy
ul. Towarowa 2

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

Wystawa potrwa do 24.04.2025

1 16.30

WARSZTATY

Budżet Obywatelski

Wesołe dzieciaki – warsztaty dla dzieci na osiedlu A

Temat: zabawy sensoryczne z masami plastycznymi

Parafia pw. Miłosierdzia Bożego
ul. gen. W. Andersa 25

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

Zapisy: 32 438 20 67
mck@mck.tychy.pl

1 18.00

KONCERT

Giganci dla Świetlikowa

Kasia Moś – wokal
Sebastian Riedel – wokal
gitara
Mateusz Moś – skrzypce
Marcin Sidor – skrzypce
Piotr Steczek – skrzypce

Mediateka
al. marsz. J. Piłsudskiego 16

Fundacja Śląskie Hospicjum dla Dzieci Świetlikowo

53 zł, 84 zł

Bilety: stage24.pl

2 9.00

SPEKTAKL

bracia Grimm

Królowa Śnieżka i siedmiu krasnoludków

reż. Anna Białoń, Teatr Mały w Tychach

Teatr Mały w Tychach
ul. ks. kard. A. Hłonda 1

Teatr Mały w Tychach

20 zł

Rezerwacje: 32 780 32 02
anna.bialon@teatrmaly.tychy.pl
Kolejne spektakle:
2, 3, 4 kwietnia w godz. 9.00 i 11.00

2 16.30

WARSZTATY

Budżet Obywatelski

Warsztaty kreatywne dla dzieci na Żwakowie

malowanie na materiale

Szkoła Podstawowa nr 10
im. Gustawa Morcinka
ul. Borowa 123

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

Zapisy: 32 438 20 60
mck@mck.tychy.pl

2 17.00

WARSZTATY

Kulturalna Środa

Pomiary elektryczne

Laboratorium Pana Korka

Klub Urbanowice MCK
ul. Przejazdowa 8

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

Zapisy: 726 261 375
urbanowice@mck.tychy.pl

Kolejne warsztaty:
2 kwietnia, godz. 18.30

2 18.00

SPOTKANIE

Tury Kultury

Joanna Kurowska

Prowadzenie: Marcin Michrowski

Miejska Biblioteka Publiczna
w Tychach
al. marsz. J. Piłsudskiego 16

Miejska Biblioteka Publiczna w Tychach

Wstęp wolny

3 17.00

WARSZTATY

Budżet Obywatelski

Integracyjne warsztaty rękodzielnicze na Mąkołowcu

stroik wiosenno-święteczny

Parafia pw. św. Ojca Pio
ul. Przepiórek 25

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

Prowadzenie: Eliza Cyrnal,
z Ręczna Pracownia

Zapisy: 32 438 20 61
oraz osobiście w parafii

3 17.00

WARSZTATY

Budżet Obywatelski

Cykl warsztatów artystycznych dla dzieci na osiedlu T

wielkanocne jajo

Szkoła Podstawowa nr 7
im. Powstańców Śląskich
ul. L. Tołstoja 1

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

Zapisy: 691 770 344

3 19.00

SPEKTAKL

Czwartek z Teatrem dla Dorosłych
Molier

Mieszczanka szlachcianką

Zespół Teatralny DoRo, Klub
Urbanowice MCK, Tychy

Klub Wilkowyje MCK
ul. Szkolna 94

Klub Wilkowyje MCK

Wstęp wolny

Zapisy: 691 770 344
klub@mck.tychy.pl

5 10.00

SZACHY

Otwarty Turniej Szachowy w Wilkowyjach

Prowadzenie i sędziowanie:
Kazimierz Stryjski

Klub Wilkowyje MCK
ul. Szkolna 94

Klub Wilkowyje MCK

Wstęp wolny

Zapisy w dniu turnieju u sędziego

5 11.00

OPROWADZANIE

Poznaj Stadion Miejski i Tyską Galerię Sportu

Prowadzenie: Borys Kymona

Tyska Galeria Sportu
ul. Edukacji 7

Muzeum Miejskie w Tychach

Wstęp wolny

Zapisy: 515 717 430 (także SMSem)
k.hajduk@tgs.tychy.pl

5 16.00

SPEKTAKL

bracia Grimm

Królowa Śnieżka i siedmiu krasnoludków

reż. Anna Białoń, Teatr Mały
w Tychach

Teatr Mały w Tychach
ul. ks. kard. A. Hłonda 1

Teatr Mały w Tychach

25 zł

Bilety: kasa Teatru Małego
bilety.teatrmaly.tychy.pl

6 16.00

KONCERT

Gościnnie

Mamma Mia! Tribute to Abba

Teatr Variete Muza, Koszalin

Teatr Mały w Tychach
ul. ks. kard. A. Hłonda 1

Teatru Variete Muza z Koszalina

130 zł

Bilety: kupbilecik.pl

6 18.00

KONCERT

Budżet Obywatelski

G.F. Händel, A. Vivaldi
F. Mendelssohn

Cztery pory roku: wiosna

Orkiestra Symfoniczna
Afidare Musicae
Paweł Lelek – dyrygent
Zespół wokalny VeraVoce

Parafia pw. Miłosierdzia Bożego
ul. gen. W. Andersa 25

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

6 18.00

KONCERT

VII Metropolitalny
Festiwal Chóralny

P. Orlandi
J. Wojtarowicz
J. Hołubowski
M. Gałżyn
P. Baranek
W. Kilar

Musica pro pace

Motion Trio w składzie:
Janusz Wojtarowicz – akordeon
Paweł Baranek – akordeon
Marcin Gałżyn – akordeon
Chór Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach
Michał Brożek – dyrygent
Aleksandra Raszyńska – sopran
Kamil Gojowy – słowo

Parafia pw. bł. Karoliny Kózkówny
ul. ks. J. Tischnera 50

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

8 10.00

WARSZTATY

Boom! Album

Lokalne dziedzictwo – czym jest i jak o nim mówić?

warsztaty dla pedagogów i edukatorów

Muzeum Miejskie w Tychach
pl. Wolności 1

Muzeum Miejskie w Tychach

Wstęp wolny

Prowadzenie: Patrycja Mazurek
Zapisy (do 7 kwietnia): 887 450 212
(także SMSem)
k.grobelna@muzeum.tychy.pl

8 16.30

WARSZTATY

Budżet Obywatelski

Wesołe dzieciaki – warsztaty dla dzieci na osiedlu A

malowanie czekoladą

Parafia pw. Miłosierdzia Bożego
ul. gen. W. Andersa 25

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

Zapisy: 32 438 20 67
mck@mck.tychy.pl

9 16.30

WARSZTATY

Budżet Obywatelski

Warsztaty kreatywne dla dzieci na Żwakowie

wielkanocne wianki

Szkoła Podstawowa nr 10
im. Gustawa Morcinka
ul. Borowa 123

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

Zapisy: 32 438 20 60
mck@mck.tychy.pl

10 17.00

WARSZTATY

Warsztaty rodzinne

Wielkanocne jajo

Prowadzenie: Marta Solecka

Klub Wilkowyje MCK
ul. Szkolna 94

Klub Wilkowyje MCK

Wstęp wolny

Zapisy: 691 770 344
klub@mck.tychy.pl

10 17.00

WYKŁAD

To jest sztuka!

Michał Anioł. Geniusz chmurny i nietatwy

Prowadzenie: Katarzyna Czapla-Durska

Pasaż Kultury Andromeda
pl. K.K. Baczyńskiego 2

Teatr Mały w Tychach

Wstęp wolny

12 16.00

MONODRAM

Hibernacja

monodram Krystiana Durmana, reż. Benjamin M. Bukowski, Teatr Mały w Tychach

Teatr Mały w Tychach
ul. ks. kard. A. Hłonda 1

Teatr Mały w Tychach

80 zł

Bilety: kasa Teatru Małego
bilety.teatrmaly.tychy.pl

12 18.00

KONCERT

Bluesowe inspiracje inspirowane Śląskiem

koncert towarzyszący wystawie *Blues – Śląsk – codzienność*

Paweł „Paulos” Górnioćzek – gitara

Grzegorz Kasperczyk – pianino

Mirosław Grabowski – akordeon, wokal

Alicja Dyrszka – wokal

Muzeum Miejskie w Tychach
pl. Wolności 1

Muzeum Miejskie w Tychach

Wstęp wolny

Zapisy: 887 450 212 (także SMSem)
g.oleksy@muzeum.tychy.pl

12 19.00

SPEKTAKL

Hibernacja

monodram Krystiana Durmana, reż. Benjamin M. Bukowski, Teatr Mały w Tychach

Teatr Mały w Tychach
ul. ks. kard. A. Hłonda 1

Teatr Mały w Tychach

80 zł

Bilety: kasa Teatru Małego
bilety.teatrmaly.tychy.pl

12 19.00

KONCERT

Aukso Modern

AUKSO x KROKE

Tomasz Kukurba – altówka
instr. perkusyjne, flet, wokal
Jerzy Bawoń – akordeon
Tomasz Lato – kontrabas
AUKSO – Orkiestra Kameralna Miasta Tychy
Marek Moś – dyrygent

Mediateka
al. marsz. J. Piłsudskiego 16

AUKSO – Orkiestra Kameralna Miasta Tychy

60 zł, 90 zł

Bilety: ticketmaster.pl lub Mediateka
(na godzinę przed koncertem)

13 16.00
SPEKTAKL

Hibernacja

monodram Krystiana Durmana, reż. Beniamin M. Bukowski, Teatr Mały w Tychach

Teatr Mały w Tychach
ul. ks. kard. A. Hlonda 1

Teatr Mały w Tychach

80 zł

Bilety: kasa Teatru Małego
bilety.teatrmaly.tychy.pl

13 19.00
SPEKTAKL

Hibernacja

monodram Krystiana Durmana, reż. Beniamin M. Bukowski, Teatr Mały w Tychach

Teatr Mały w Tychach
ul. ks. kard. A. Hlonda 1

Teatr Mały w Tychach

80 zł

Bilety: kasa Teatru Małego
bilety.teatrmaly.tychy.pl

14 18.00
POKAZ FILMU

Andromeda – kino, jakie znamy

Armand (2024)

reż. Halfdan Ullmann Tøndel

Pasaż Kultury Andromeda
pl. K.K. Baczyńskiego 2

Teatr Mały w Tychach

Wstęp wolny

Zapisy: 32 780 32 03
pasazkulturyandromeda@teatrmaly.tychy.pl

15 16.30
WARSZTATY

Budżet Obywatelski

Wesołe dzieciaki – warsztaty dla dzieci na osiedlu A

ozdoba wielkanocna

Parafia pw. Miłosierdzia Bożego
ul. gen. W. Andersa 25

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

Zapisy: 32 438 20 67
mck@mck.tychy.pl

16 18.00
SPOTKANIE

Tury Kultury

Antoni Pawlicki

Prowadzenie: Andrzej Kurdziel

Miejska Biblioteka Publiczna w Tychach
al. marsz. J. Piłsudskiego 16

Miejska Biblioteka Publiczna w Tychach

Wstęp wolny

16 18.00
WARSZTATY

Kulturalna Środa

Dekoracja świąteczna

Prowadzenie: Maria Mazur-Cichy

Klub Urbanowice MCK
ul. Przejazdowa 8

Klub Urbanowice MCK

Wstęp wolny

17 17.00
WARSZTATY

Twórczy Relaks

Wianki

Prowadzenie: Marta Solecka

Klub Wilkowyje MCK
ul. Szkolna 94

Klub Wilkowyje MCK

Wstęp wolny

Zapisy (od 3 kwietnia): 691 770 344
klub@mck.tychy.pl

22 16.30
WARSZTATY

Budżet Obywatelski

Wesołe dzieciaki – warsztaty dla dzieci na osiedlu A

mydlane rewolucje

Parafia pw. Miłosierdzia Bożego
ul. gen. W. Andersa 25

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

Zapisy: 32 438 20 67
mck@mck.tychy.pl

23 16.30
WARSZTATY

Budżet Obywatelski

Warsztaty kreatywne dla dzieci na Żwakowie

decoupage na drewnie

Szkoła Podstawowa nr 10 im. Gustawa Morcinka
ul. Borowa 123

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

Zapisy: 32 438 20 60
mck@mck.tychy.pl

24 9.00
SPEKTAKL

Roman Pisarski

PIES, który jeździł koleją

reż. Aniela Kokosza, Paulina Giwer-Kowalewska, Teatr Mały w Tychach

Pasaż Kultury Andromeda
pl. K.K. Baczyńskiego 2

Teatr Mały w Tychach

20 zł

Rezerwacja: 32 227 20 67
joanna.piwowar@teatrmaly.tychy.pl

Kolejny spektakl:
24 kwietnia, godz. 11.00

24 18.00
SPEKTAKL

Czwartek z Teatrem dla Dzieci

Kornel Makuszyński

Bajka o królowie Marysi i lodowej górze

O!Teatr, Jaworzno

Klub Wilkowyje MCK
ul. Szkolna 94

Klub Wilkowyje MCK

Wstęp wolny

Zapisy (od 10 kwietnia): 691 770 344
klub@mck.tychy.pl

24 18.00
SPEKTAKL

Roman Pisarski

PIES, który jeździł koleją

reż. Aniela Kokosza, Paulina Giwer-Kowalewska, Teatr Mały w Tychach

Pasaż Kultury Andromeda
pl. K.K. Baczyńskiego 2

Teatr Mały w Tychach

25 zł

Bilety: kasa Teatru Małego
bilety.teatrmaly.tychy.pl

25 18.00
WERNISAŻ

Okno na Kulturę

Jacek Boczar

Wspomnienia z Gazety

fotografia

Gemini Park Tychy
ul. Towarowa 2

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

Wystawa potrwa do 31.05.2025

26 11.00
OPROWADZANIE

Stadion Zimowy, jakiego nie znacie

Gość specjalny: Artur Ślusarczyk

zbiórka przed pubem sportowym Iglo, Stadion Zimowy
ul. gen. Ch. de Gaulle'a 2

Muzeum Miejskie w Tychach

Wstęp wolny

Prowadzenie: Kamil Hajduk i Borys Kymona
Zapisy: 515 717 430 (także SMSem)
k.hajduk@tgs.tychy.pl

26 11.00
WARSZTATY

Aukso4Kids

Muzyka w teatrze: monodram

Prowadzenie: Joanna Bronisławska

Mediateka
al. marsz. J. Piłsudskiego 16

AUKSO – Orkiestra Kameralna Miasta Tychy

30 zł

Bilety: ticketmaster.pl lub Mediateka na godzinę przed koncertem

26 16.00
SPEKTAKL

Hibernacja

monodram Krystiana Durmana, reż. Beniamin M. Bukowski, Teatr Mały w Tychach

Teatr Mały w Tychach
ul. ks. kard. A. Hlonda 1

Teatr Mały w Tychach

80 zł

Bilety: kasa Teatru Małego
bilety.teatrmaly.tychy.pl

26 19.00
SPEKTAKL

Hibernacja

monodram Krystiana Durmana, reż. Beniamin M. Bukowski, Teatr Mały w Tychach

Teatr Mały w Tychach
ul. ks. kard. A. Hlonda 1

Teatr Mały w Tychach

80 zł

Bilety: kasa Teatru Małego
bilety.teatrmaly.tychy.pl

27 16.00
SPEKTAKL

Hibernacja

monodram Krystiana Durmana, reż. Beniamin M. Bukowski, Teatr Mały w Tychach

Teatr Mały w Tychach
ul. ks. kard. A. Hlonda 1

Teatr Mały w Tychach

80 zł

Bilety: kasa Teatru Małego
bilety.teatrmaly.tychy.pl

27 19.00
SPEKTAKL

Hibernacja

monodram Krystiana Durmana, reż. Beniamin M. Bukowski, Teatr Mały w Tychach

Teatr Mały w Tychach
ul. ks. kard. A. Hlonda 1

Teatr Mały w Tychach

80 zł

Bilety: kasa Teatru Małego
bilety.teatrmaly.tychy.pl

29 16.30
WARSZTATY

Budżet Obywatelski

Wesołe dzieciaki – warsztaty dla dzieci na osiedlu A

string art

Parafia pw. Miłosierdzia Bożego
ul. gen. W. Andersa 25

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

30 16.30
WARSZTATY

Budżet Obywatelski

Warsztaty kreatywne dla dzieci na Żwakowie

biżuteria i breloki

Szkoła Podstawowa nr 10 im. Gustawa Morcinka
ul. Borowa 123

Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Wstęp wolny

Zapisy: 32 438 20 60
mck@mck.tychy.pl

Przed nami wielkie święto muzyki chóralnej

POZA RAMY

Cztery koncerty, trzy miasta i ponad czterystu wykonawców. Za sprawą Metropolitalnego Festiwalu Chórów, na początku kwietnia, muzyka chóralna rozgłosi się w regionie.

W dniach od 6 do 13 kwietnia odbędzie się siódma już edycja wydarzenia, które od lat cieszy się dużym prestiżem w chóralnym kręgu i które przyciąga rzesze miłośników muzyki chóralnej. Nie inaczej będzie zapewne w tym roku. Zaprezentuje się dziesięć chórów, spośród około setki działających na terenie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii. Dyrektor artystyczny festiwalu Michał Brożek wskazuje, że wybór konkretnych zespołów był całkowicie subiektywny: „Staramy się co roku zapraszać inne zespoły, chcemy, żeby pokazywały się także chóry nieco mniej znane i żeby było różnorodnie”.

Podczas siódmej edycji festiwalu zaprezentują się: Chór Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach, Zespół Kameralistów Pro Arte Et Musica, Chór Szkoły Muzycznej II stopnia Zespołu Szkół Muzycznych w Sosnowcu, Rybnicki Chór Kameralny Autograph, Chór Mieszany Klaster, Zespół Śpiewaczy Apertum Cor, Chór Fresco, Chór Canticum Novum z Suszcy, Zespół Wokalny Luna i Silesian Chamber Choir Ad Libitum.

„Każdy z tych chórów jest inny: mamy chóry mieszane, żeńskie, zespoły mniejsze i większe – zaprezentowany zostanie cały przekrój chóralistyki” – podkreśla Michał Brożek. A co w programie tegorocznego festiwalu? Rozpocznie się on koncertem inauguracyjnym w niedzielę, 6 kwietnia, w kościele bł. Karoliny Kózkówny w Tychach. Ten koncert uświetni znane nie tylko w kraju, ale i zagranicą, Motion Trio, czyli trio akordeonistów. Razem z Chórem Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach wykonają premierowo projekt *Musica pro pace*, czyli muzykę o pokój. Partię sopranu zaśpiewa Aleksandra Raszynska. Ten temat szerzej przedstawia Łukasz Folda na str. 9.

Kolejne dwa koncerty odbędą się w piątek (11 kwietnia) w Mysłowicach w kościele Nawiedzenia NMP oraz w sobotę (12 kwietnia) w Katowicach - Załężu w kościele pw. św. Józefa. W tej samej świątyni będzie miał również miejsce koncert finałowy festiwalu. Odbędzie się on w niedzielę (13 kwietnia), a głównym punktem programu będzie *Via crucis*, czyli droga krzyżowa, napisana przez wybitnego, współczesnego kompozytora Pawła Łukaszewskiego. Utwór wykonają wspólnie aż cztery chóry, a towarzyszyć im będzie Orkiestra Kameralna Miasta Tychy AUKSO. Co ważne, wszystkie cztery koncerty są darmowe, a kościoły duże, każdy więc może przyjść i zachwycić się muzyką sakralną i chóralną.

Justyna Stolfik-Binda

Foto: Agnieszka Seidel-Kozuch

Dobrze mieć MoTyF

WYDARZYŁO SIĘ

Tychy po raz kolejny stały się polską stolicą monodramu, a to za sprawą XVII edycji festiwalu MoTyF. Od 18 do 23 marca tyska publiczność miała okazję podziwiać nie tylko spektakle mistrzowskie, ale także zmagania uczestników nurtu konkursowego festiwalu. Na deskach Teatru Małego i sceny kameralnej w Pasażu Kultury Andromeda nie zabrakło wzruszeń, emocji, ale także dobrej zabawy.

Tyski Festiwal Monodramu MoTyF to wydarzenie, które już na stałe wpisało się w kalendarz imprez kulturalnych miasta. Pierwsza edycja imprezy odbyła się w 2007 roku i jeszcze wtedy był to mały i kameralny przegląd. Dziś zdaje się, że to jeden z ciekawszych festiwali w kraju, który rokrocznie przyciąga rzesze widzów. Co ciekawe, nie tylko spektakle mistrzowskie, ale także zmagania uczestników konkursu cieszą się niesłabnącym zainteresowaniem. Za sprawą dyrektora Teatru Małego Pawła Drzewieckiego od roku 2021 festiwal odbywa się w Teatrze Małym, dzięki czemu, jak zauważył dyrektor, „możemy śmiało podnosić artystyczną poprzeczkę, zarówno w przypadku zapraszania spektakli mistrzowskich, jak i kwalifikacji monodramów konkursowych”. Poprzeczka rzeczywiście podniesiona była wysoko. W nurcie mistrzowskim mieliśmy okazję podziwiać nie tylko premierową (przygotowaną specjalnie na festiwal) spektakularną produkcję Teatru Małego, monodram Krystiana Durmana *Hibernacja*, ale także poruszający monodram Marii Seweryn *Na pierwszy rzut oka*, a także pełen humoru i wzruszenia spektakl w wykonaniu Michała Pieli *Niedźwiedź Wojtek* i wreszcie na finał festiwalu doskonale *Pogo* Marcina Hycnara. Należy dodać, że oprócz prezentacji

konkursowych bardzo ciekawe i wartościowe były również spotkania uczestników konkursu z jurorami (transmitowane i dostępne na kanale YouTube Teatru Małego), gdzie omawiano kolejne prezentacje, a widzowie mieli możliwość poznać szerszy kontekst oraz motywacje towarzyszące twórcom spektakli.

Jury tyskiego festiwalu (Katarzyna Flader-Rzeszowska, Błażej Peszek, Beniamin Bukowski, Paweł Drzewiecki) nie miało łatwego zadania. Jak wskazać świat, mikrokosmos sceniczny, który najbardziej pochłonął, oczarował i wciągnął? Zdaje się, że podobnie jak w sporcie, o tym, kto zwycięży, decydują już tylko milimetry scenicznej przewagi, czasami odwagi czy rzemiosła z domieszką pasji, którą można było dostrzec praktycznie w każdej konkursowej prezentacji. W tym roku jury (spośród dziesięciu spektakli) wskazało na sześć wypowiedzi, przyznało jedno wyróżnienie, cztery nagrody (w tym jedną specjalną, która po raz pierwszy przyznana została w tej edycji) i Grand Prix.

Wyróżnienie za wycucie Gombrowiczowskiej formy otrzymał Dorian Zypper, który dosłownie zawładną tyską publicznością w monodramie *Jeden olbrzymi szaleniec*. Trzecia nagroda powędrowała do Anity Szymańskiej za słodko-gorzki monodram *Trudny obiekt troski*. Drugą nagrodę otrzymała Aleksandra Fijak za poruszające aktorstwo w spektaklu *Moje serce, mój łód*. Wreszcie pierwszą, w pełni zasłużoną nagrodę przyznano Julii Eisenbardt za urzekający i intymny monodram *Co by się nie pomarnowało* (spektakl ten otrzymał również nagrodę uczestników konkursu, czyli Mały Wóz Tespisa). W tym roku po raz pierwszy przyznana została też Nagroda Specjalna im. Wojciecha Pszoniaka (mentora i gościa XI edycji festiwalu). To wyjątkowe wyróżnienie powędrowało do Anny Rozmianiec za podejmowanie ponadczasowej tematyki, ukazującej złożoność natury ludzkiej w monodramie *Maryla – ku przestrodze*. Najważniejszą z nagród, czyli Grand Prix – Wielki Wóz Tespisa otrzymał Kacper Kurcius za niezwykle brawurowy, a przy tym mądry i odważny monodram *Kaman, Kaman*.

XVII edycja Festiwalu Monodramu MoTyF trwale zapisze się w historii nie tylko tyskiego, ale także polskiego teatru jako ważne, mądre i twórcze spotkanie pasjonatów sztuki jednego aktora. Pasjonatów-twórców, ale i pasjonatów-widzów. Dobrze mieć taki MoTyF w Tychach i nie pozostaje nam nic innego, jak tylko czekać na to, czym zaskoczy nas kolejna edycja festiwalu.

Marcin Stachoń

Foto: archiwum Tyskiego Sportu

Trofeum wywiezione zza Wisły

TRZECIM OKIEM

Historia hokeja w Tychach to w zasadzie jeden wielki rollercoaster. Od lat 70. XX wieku – wloty i upadki, mniejsze i naprawdę duże. Dziś jesteśmy przyzwyczajeni, że co roku GKS walczy o mistrzostwo Polski, natomiast tak jest dopiero od dwudziestu lat. W 2005 roku tyski zespół po raz pierwszy triumfował w krajowym czempionacie, na dodatek pokonał prawdziwego hegemoną rozgrywek!

Dekada lat 90. XX wieku była prawdziwym sprawdzianem dla hokejowego środowiska w naszym mieście. Po upadku PRL-u wielkie państwowe przedsiębiorstwa zaczęły wycofywać się z hojnego do tej pory finansowania sportu. Tak było w przypadku GKS-u Tychy i Kopalni Węgla Kamiennego Piast, która w 1990 roku przestała utrzymywać hokejową drużynę i tyskie lodowisko. Klub sam musiał znaleźć finansowanie, co wobec rosnących długów i nowej gospodarczej rzeczywistości wcale nie było łatwe. Zakładano więc nowe stowarzyszenia, jak Tysovia czy TTS, które zamiast GKS-u miały być remedium na trudną sytuację finansową. Ale tak się nie stało.

Inaczej było w Oświęcimiu, gdzie początek lat 90. XX wieku był startem w kompletnie odmienną rzeczywistość. Unia z miejsca stała się drużyną

co sezon walczącą o złoto, a finansowanie ze strony zakładów chemicznych (państwowych swoją drogą) nie tylko dawało klubowi stabilność, ale możliwość walki o najwyższe cele. Trafiali tam najlepsi zawodnicy ligi, fundamentalni gracze reprezentacji Polski. Dlaczego? Nikt inny nie oferował takich warunków jak Unia.

Z biegiem czasu oświęcimski zespół stał się bezkonkurencyjny i seryjnie zdobywał mistrzostwa. Sezon 2004/2005 miał być zwieńczony ósmym z rzędu złotem. Ich rywalami w finale byli tyszanie, może już nie na skraju rozpadu, jak kilka lat wcześniej, ale ze swoimi problemami. Pomimo tych problemów chcieli zrobić coś dużego. Kiedy GKS w 1988 roku zagrał w finale mistrzostw Polski, klub był tylko tłem dla koncertowo grającej Polonii Bytom. Teraz sytuacja miała się nie powtórzyć.

Tyszanie przed sezonem „podgryźli” rywala zza miedzy i odebrali kluczowych zawodników Unii, czyli Adria Parzyszka i Sebastiana Gonerę. Kadra GKS-u wciąż była jednak dość wąska i na papierze słabsza od oświęcimskiej. Jak się okazało później, tylko na papierze.

GKS w rywalizacji finałowej prezentował się kapitalnie. Ambitnie grający zespół trenera Wojciecha Matczaka wygrał wszystkie cztery mecze finałowe, a naszpikowana gwiazdami Unia nie była w stanie przeciwstawić się tyszanom. A nawet, jeśli była, to wspaniale między słupkami spisywał się tyski wychowanek Arkadiusz Sobecki. Kibice w naszym mieście w końcu mogli cieszyć się z hokejowego mistrzostwa, upragnionego, pierwszego w historii. Wyrwanego niemal zniechęconemu zespołowi, bo nie dość, że z miasta położonego prawie po sąsiedzku, to jeszcze najlepszemu w kraju. Zwykle tak bywa, że na najlepszych gwiazdkach się najgłośniejszy... i nie lubi się ich najbardziej.

Co ciekawe, była to pewna zmiana warty w polskim hokeju. Od tamtej pory coraz lepiej zorganizowany GKS Tychy dołączył do stałego grona faworytów do mistrzostwa Polski, w którym jest do dziś. Unia zaś z sezonu na sezon traciła swoją pozycję w ligowej hierarchii i kolejny finał rozegrała dopiero w 2022 roku.

Kamil Hajduk
Muzeum Miejskie w Tychach

Maciej Gramatyka
Prezydent Miasta Tychy
zaprasza

Marek Moś
dyrektor

Filip Berkowicz
kurator

SEZON 10.8

TYCHY

Miejsce
MEDIATEKA
al. Piłsudskiego 16
Tychy

Bilety
ticketmaster®

Bilety na wydarzenia AUKSO Orkiestry Kameralnej
Miasta Tychy są dostępne w sklepie internetowym
www.ticketmaster.pl

MEDIATEKA KWIECIEŃ 2025

AUKSO x KROKE
12.04 | godz. 19:00

cykl: *AUKSO MODERN*

M

organizatorzy:

TYCHY DOBRE MIEJSCE

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

AUKSO
ORKIESTRA KAMERALNA
MIASTA TYCHY

dwójka
POLSKIE RADIO

PWM
EDITION

wyborcza.pl

TwojeTychy

www.aukso.pl

AUKSO Orkiestra Kameralna Miasta Tychy jest instytucją współprowadzoną przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego.